

Anmälningar mot åklagare vid Åklagarmyndigheten i Stockholm gällande dröjsmål med att underrätta socialnämnden om ett meddelat besöksförbud m.m.

Anmälan

AA framförde i två anmälningar klagomål mot åklagare vid Åklagarmyndigheten i Stockholm. I den första anmälan klagade han på att socialnämnden inte hade underrättats om ett meddelat besöksförbud. Han uppgav att han den 27 januari 2003 hade delgivits ett besöksförbud meddelat av kammaråklagaren BB. Trots att han och hans f.d. fru, som var den person som besöksförbudet avsåg att skydda, har gemensamma barn under 18 år underrättades inte socialnämnden i enlighet med gällande bestämmelser. En underrättelse skickades inte förrän han hade skickat en förfrågan i saken till åklagarkammaren

I en senare inkommen anmälan riktade AA kritik mot kammaråklagaren CC för att denne inte hade vidarebefordrat ett överklagande. Han anförde då att han hade fått avslag på sin begäran om besöksförbud för hans f.d. fru. Trots att han två månader innan anmälan till JO gjordes hade skrivit till åklagaren och begärt att saken skulle prövas av tingsrätten hade ingenting hänt. Han bifogade den aktuella skrivelsen till anmälan.

Utredning

Från åklagarkammaren i Stockholm inforrades diarieblad samt beslut om besöksförbud i ärende C5-18-348-03. Dessutom inhämtades muntliga upplysningar.

BB anförde att hon tjänstgjorde i stället för den ordinarie åklagaren i ärendet, kammaråklagaren DD, vid en häktningsförhandling och att hon i samband med denna beslutade om besöksförbud för AA. Hon kontrollerade inte att en underrättelse skickades i ärendet och känner inte till kammarens rutiner i detta avseende.

DD uppgav att hon kände till att en underrättelse till socialnämnden i det aktuella fallet hade skickats först sedan AA framfört klagomål. Normalt skickas underrättelser genom kansliets försorg och det hade, såvitt hon kände till, inte varit några klagomål tidigare.

En åklagarsekreterare på kammaren uppgav att hon skötte fem rotlar på kammaren varav tre handlägger familjevåldsärenden. Hon kände inte till att det fanns en skyldighet att underrätta socialnämnden om besöksförbud när parterna har gemensamma barn under 18 år. Det är först efter den aktuella händelsen som hon fått kännedom om detta. Såvitt hon förstår ligger ansvaret för underrättelsen på åklagaren men frågan har inte närmare diskuterats på kammaren.

Ärendet remitterades därefter till åklagarmyndigheten för upplysningar och yttrande i följande avseenden.

1. Anledningen till att en underrättelse till socialnämnden inte skickades i anslutning till att beslut om besöksförbud meddelades,
2. vilka rutiner som tillämpas beträffande underrättelser till socialnämnden, samt
3. hur AA begäran den 28 mars 2003 om omprövning av beslut och prövning i tingsrätt hade handlagts.

Åklagarmyndigheten inkom med ett remissvar till vilket fogats yttranden från chefsåklagaren EE samt DD och BB.

AA yttrade sig över remissvaret.

Rättslig reglering

Enligt 1 § lagen (1988:688) om besöksförbud får förbud meddelas för en person att besöka eller på annat sätt ta kontakt med en annan person eller att följa efter denna person. Åklagarens beslut om besöksförbud skall prövas av tingsrätten, om den som har ålagts besöksförbud eller den som förbudet avses skydda begär det. Begäran om sådan prövning skall göras hos åklagaren, som i så fall skall överlämna ärendet till rätten (14 §).

I 23 § föreskrivs att åklagaren, om det på grund av ändrade förhållanden finns skäl till det, får häva eller ändra ett beslut i fråga om besöksförbud som har meddelats av åklagaren eller rätten.

Enligt 6 a § skall frågor om besöksförbud handläggas skyndsamt.

Av 4 a § förordningen (1988:691) om tillämpning av lagen (1988:688) om besöksförbud följer att om en domstol eller åklagare meddelar beslut om besöksförbud skall socialnämnden genast underrättas, om den mot vilket beslutet avses gälla och den som förbudet avses skydda har gemensamma barn under 18 år.

Bedömning

Av utredningen har framkommit att ärendet i vilket AA meddelades besöksförbud var lottat på DD men att hon var på kurs den dag som häktningförhandling mot AA skulle hållas varför BB tjänstgjorde vid denna. BB hade då också att ta ställning till en begäran om besöksförbud. Hon meddelade AA besöksförbud och delgav honom detta i samband med häktningförhandlingen. BB har anfört att hon

efter förhandlingen överlämnade akten i ärendet till DD:s sekreterare och utgick ifrån att DD hade ansvar för att vidta de åtgärder som efter häktningsförhandlingen blev aktuella i ärendet. DD har uppgett att hon var av uppfattningen att underrättelser till socialnämnden sköttes av kansliet.

Åklagarmyndigheten har anfört att anledningen till att underrättelse inte genast skickades i ärendet sannolikt berott på ett missförstånd mellan BB och DD i frågan om vem som hade det fulla ansvaret för ärendet.

Åklagarmyndigheten har i denna fråga angett att det är åklagaren som har ansvaret för att underrättelser skickas men att den faktiska expedieringen av underrättelsen kan delegeras till kanslipersonal vid kammaren. Jag har ingen annan uppfattning i den frågan. I det aktuella fallet synes emellertid ansvarsfrågan ha försvårats genom det förhållandet att en åklagare som inte var lottad på ärendet kom att fatta beslut. I ett sådant fall är det enligt min uppfattning den åklagare som fattat beslutet som har ansvar för att åtgärder som följer av beslutet vidtas.

Jag noterar att EE uppgett att man på kammaren vidtalat sekreterarna att vara uppmärksamma på frågan och att vidtala åklagaren om de ser att en underrättelse skall skickas alternativt själva ombesörjer att så sker.

När det sedan gäller handläggningen av AA begäran om besöksförbud har framkommit att denna kom in den 20 mars 2003 och eftersom det då inte fanns något pågående ärende på myndigheten där hans f.d. fru var misstänkt lades ansökan upp som ett ärende i A-dariet. Ärendet lottades på DD Hon var vid tillfället inte i tjänst varför ärendet kom att handläggas av CC som samma dag beslutade att besöksförbud inte skulle meddelas. Påföljande dag expedierades en underrättelse om beslutet till AA. I en skrivelse som kom in till kammaren den 31 mars 2003 begärde AA omprövning av beslutet samt att saken skulle prövas av tingsrätten.

Av remissvaret framgår att varken CC eller DD har sett den skrift som kom in från AA den 31 mars. Det är också upplyst att akten kommit bort och att man på kammaren trots omfattande letande inte kunnat återfinna den. En kopia av den aktuella skrivelsen har emellertid funnits i en annan akt varför åklagare i augusti 2003, när saken uppmärksammades, omprövade beslutet utan att finna skäl att ändra det och därefter skickade skrivelsen till Stockholms tingsrätt för prövning.

Som sagts ovan föreskrivs i 6 a § lagen om besöksförbud att frågor om besöksförbud skall handläggas skyndsamt. Skyndsamhetskravet gäller för alla myndigheter som har i uppgift att handlägga frågor om besöksförbud. Därav följer att kravet gäller såväl vid åklagares omprövning som vid överprövning av rätten. I det aktuella fallet har någon omprövning och överprövning inte kommit till stånd med den skyndsamhet som föreskrivs eftersom akten förkommit. Detta är givetvis inte acceptabelt. Jag vill erinra om vikten av att myndigheten har rutiner för undvika att detta inträffar.

Åklagarmyndigheten har även uppgett att man vid ett ledningsgruppsmöte i augusti 2003 särskilt tagit upp frågan om underrättelser till socialnämnden i

besöksförbudsärenden samt att uppmärksamheten inom myndigheten även i övrigt skärps vad gäller handläggningen av besöksförbudsärenden.

Vad AA anført i övrigt föranleder inte någon åtgärd eller något uttalande från min sida. Ärendet avslutas med den kritik som ligger i vad jag nu har anført.